

'Het CDA vaart een neoliberale koers'

Al meer dan dertig jaar is Arend Jansen (70) uit Voorst de drijvende kracht achter de CDA-basisgroep Sociale Zekerheid. Hij maakt zich niet altijd populair bij de partijtop door zijn forse kritiek op bezuinigingen van CDA-bewindslieden op de sociale zekerheid. Over de huidige politieke leiding: 'Die weet totaal niet wat er leeft aan de onderkant van de samenleving.'

Jan Spijk

'Bij zijn aantreden als fractievoorzitter had Sybrand Buma zeven actiepunten. Bestrijding van armoede kwam daarin helemaal niet voor,' vertelt de gedreven CDA-er. Als zoon van een tuinder was het niet zo vreemd dat Jansen in de voetsporen trad van zijn vader (en grootvader). Het was buffelen op zijn tuindersbedrijf met soms werkdagen van zestien tot achttien uur.

'Marktwerking hoort niet thuis in de sociale afdeling van de maatschappij'

In 1985 werd een spieraandoening bij hem geconstateerd. Hij kwam 's ochtends steeds moeilijker uit bed en kreeg een duidelijke waarschuwing van artsen dat het zo niet door kon gaan. 'Het is natuurlijk heel erg fysiek werk. De huisarts zei tegen mij dat ik levensgevaarlijk bezig was. Ik pleegde roofofbouw op mijn lichaam. Mijn bedrijf ging in de verkoop. Ja, dat was heel moeilijk.' Een afkeuring volgde, maar Jansen was niet van plan achter de geraniums te gaan zitten. Twee jaar lang solliciteerde hij naar functies in het hele land, maar wie afgekeurd is, kwam ook toen al niet aan de bak. Hij dacht – ondanks zijn afkeuring en voortdurende pijn in zijn lichaam – dat er voldoende banen waren die hij nog wel kon uitoefenen. 'Als ik in mijn sollicitatiebrief niet schreef dat ik was afgekeurd, dan kreeg ik nog wel eens een uitnodiging voor een gesprek. Als ik het vervolgens meldde in het gesprek, dan was het heel snel afgelopen.' Kortom: een baan vinden ging niet lukken. Hij stortte zich vervolgens op bestuurswerk in allerlei organisaties, waaronder pleegzorg, voogdij, het

christelijk jongerenverbond en was de eerste CDA-afdelingsvoorzitter in Voorst. Ook is hij al geruime tijd CDA-raadslid in Voorst en was lid van het CDA-partijbestuur.

Basisgroep

Jansen kan zijn passie voor politiek helemaal kwijt in de basisgroep Sociale Zekerheid van het CDA dat in 2016 zijn 35-jarig bestaan viert. Geen enkele andere partij heeft een dergelijke werkgroep, bestuurd door mensen met een uitkering. Jansen botste als voorzitter van de basiswerkgroep vaak met de Kamerfractie en partijtop. Het CDA droeg vaak regeringsverantwoordelijkheid en bezuinigde soms fors op de sociale zekerheid. Hij ergerde zich toen ook over de wijze waarop binnen het CDA over mensen

met een uitkering werd gesproken. Bij het twintigjarig bestaan van de basiswerkgroep in 2007 vroeg Jansen zich hardop af: 'Mogen wij een andere benadering verwachten van een partij zoals de onze wat betreft uitkeringen en armoede? Wat onderscheidt een partij die de uitdaging aan wil gaan door een C voor de naam te zetten? Mogen wij van onze partij meer verwachten dan alleen een kille, financiële en economische benadering?' Veel mensen met een uitkering, zo concludeert Jansen, vinden dat de politiek hen in de steek laat. 'Er zit veel frustratie en boosheid. Dan horen ze verhalen dat de uitkeringen te hoog zijn. Mensen met een uitkering die ik ken en gezond in het leven staan, zijn allemaal vrijwilliger. Er zijn zo veel vooroordelen over mensen met een uitkering.'

Neoliberale koers CDA

Dat hij zo vaak botste met de CDA-leiding heeft volgens Jansen alles te maken met wat hij de neoliberale koers van het CDA noemt. 'Het CDA was een groot voorstander van marktwerking. De fout is dat hierbij geen

regels zijn gesteld. Als je marktwerking toestaat in zorg en verpleging - waarbij je mensen helpt - dan gaat dat op een gegeven moment niet goed. Kijk maar naar de huishoudelijke zorg. Marktwerking hoort niet thuis in de sociale afdeling van de maatschappij. Dan gaat het om het rendement, om winst maken. In die sector moet je helemaal geen winst willen maken.' Dat regeren met de VVD vaak soepeler verloopt dan regeren met de PvdA komt volgens Jansen omdat een groot deel van de CDA-leden rechts van het midden staat. 'Het middensegment is weg in het CDA. De linkerkant heeft aan invloed ingeboet. Dan blijft er een CDA over dat altijd latent neigt naar rechts. Het huidige CDA lijkt meer op de CSU dan CDU. Ik ben hier altijd tegen ingegaan. Als je het lef hebt om als politieke partij een C voor je naam te zetten, dan moet je ook de consequenties aanvaarden. Zowel in het oude als nieuwe testament lees je verhalen over mensen die zich niet staande kunnen houden in de maatschappij en daarom meer aandacht verdienen dan diegenen die het goed hebben.'

PVV

Het was niet verbazingwekkend dat Arend Jansen absoluut tegen de gedoogconstructie was met de PVV. 'CDA sterft een stille dood', was in 2010 het citaat van Jansen in dagblad De Stentor. Dat was volgens hem ook gebeurd als het gedoogkabinet veel langer was blijven zitten. Dat Wilders de stekker er uit trok, was in de ogen van Jansen een zegen voor het CDA. 'Anders hadden we niet meer bestaan', zegt hij heel nuchter. Hij was aanwezig op het beruchte CDA-congres waar de meerderheid akkoord ging met de gedoogsteun. Wat hem het meest bijgebleven is dat er tot drie keer toe gestemd moest worden. Hij is nog altijd benieuwd naar de uitslag van de eerste stemming die ongeldig werd verklaard. 'Ik ben van mening dat die eerste stemming zodanig was dat voor- en tegenstanders dicht bij elkaar lagen. Niemand heeft de uitslag van die stemming ooit bekend gemaakt.' Hij acht het uitgesloten dat het CDA

Arend Jansen: 'Een nieuwe flirt met de PVV betekent dat het CDA ploft' (foto Jan Spijk).

volgens jaar – als er Tweede Kamerverkiezingen zijn – nog een keer de flirt met de PVV herhaalt. 'Geen sprake van. Dan ploft de partij. Hoe kun je op basis van je uitgangspunt dat de bijbel richtlijn is van je politiek denken en handelen bij de PVV terecht komen?'

'Wir schaffen das'

Ook uit de opstelling van het CDA in het vluchtelingendebat blijkt volgens Jansen dat het CDA aan de rechterkant staat. 'Wat zegt Buma? Een sobere opvang en na vijf jaar moeten asielzoekers terug. Dat is onzin en gebeurt niet. Dat is sociale moord. Ik sta vierkant achter Merkel. Zij zegt: ik kan niet anders handelen dan ik nu doe. Allereerst doet ze dat op basis van de christelijke uitgangspunten van het CDU, maar ook vanwege haar christelijke geloof. Ze zei erbij dat de mensen in Duitsland maar wat meer in de bijbel moesten gaan lezen. Dat hoor ik het CDA in de eeuwigheid niet zeggen. Het CDA heeft alleen maar toekomst als de C serieus wordt genomen. Anders ben je overbodig.' De voorzitter van de basisgroep Soci-

ale Zekerheid is een gedreven man, zo wordt wel duidelijk als je hem spreekt. Regelmatig is hij in politiek Den Haag te vinden om te lobbyen voor de belangen van uitkeringsgerechtigden en steeds probeert hij zijn partij 'op het rechte pad' te houden. Met een kwinkslag noemt hij de basisgroep Sociale Zekerheid een 'luis in de pels' van het CDA. Maar al die kritische noten, soms bikkelhoud, hoe houd je dat vol? En waarom zeg je eigenlijk niet je lidmaatschap op als je het zo vaak fundamenteel oneens bent met de sociaal-economische koers?

Hekel aan gelovigen

'Ik voel me thuis in die partij. Wel ben ik een kritische huisgenoot. Laat ik mijn broer als voorbeeld nemen die heel lang actief was in de PvdA. Als christen kwam hij er achter dat er in die partij mensen zijn die een uitgesproken hekel hebben aan gelovigen. Jaren later zei hij tegen mij dat hij snapte waarom ik lid bleef van het CDA. Ik kan binnen de partij altijd vrijuit spreken over Bijbelse gerechtigheid. Sommigen vinden het niet altijd

leuk als ik het heb over mijn evangelische bevoegenheid, maar ze weten waar het vandaan komt. Nee, ik heb nog nooit overwogen om mijn lidmaatschap van het CDA op te zeggen.'